Vladislaus Quartus
Poloniarum Rex
(Solennis Dantisci) Ingressus publica oratione a Senatu Civitatis exceptus, a. 1634.

POTENTISSIMI
Polonorum & Suecorum Regis
Pruſſorum Ducis, &c.

VLADISLAI
QVARTI

Pii, Felicis, Inclytî,
Victoris ac Triumphatoris ſemper Auguſti

SOLENNIS
DANTISCI
INGRESSUS

Publicâ Oratione
à

SENATU CIVITATIS

exceptus
die XIX. Decembr.
ANNO M. DC. XXXIV.

REVERENDISSIMO PRÆSULI
ILLUSTRISSIMO DOMINO

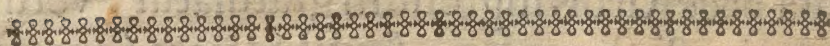
DN. JACOBO ZADZIK

Episcopo Culmensi & Pomesaniæ
Supremo Regni Poloniæ Cancellario
Domino suo gratiosissimo
HENRICUS FREDERUS
P. P. P.

CRæsi filio, quem à primâ ætate nativus loquendi usus defecerat, vehemens in Patrem affectus vocem expressit; officiosæ pietatis fervore ministrante, quod negaverat Naturæ indoles. Me verò facundi sermonis infæcundum, cum publico Civitatis nomine verba facienda erant, communis lætitiæ vis & fæcunditas, ac devota Regii Nominis veneratio vocalem reddidit. In primis linguam, artis expertem, inflammavit HEROIS *nostri incomparabilis admiranda gloria, quæ cum ambitiosis priscorum titulis collata sublimitate suâ exuperat universos:* HEROIS *illius, qui, teste Invidiâ, est* terror hostium, salus subditorum, solatium afflictorum, gentium columen, Orbis amor, sæculi delicium. *Quæ igitur* MAGNI REGIS *honori dicta heri est Oratio, etsi necessario quodam vitio res augustissimas angustis spaciis complexa, memoriæ posterorum exscriptam hic exhibeo, non alio fine, quàm ut* HEROICÆ *Virtutis ac sinceræ devotionis argumentum præbeat, quæque per se parum existimationis fortè habitura sit, benigno Illmæ. Cels. Væ. judicio commendatior evadat. Quod si hunc saltem obsequentissimæ voluntatis fructum assequar, ut obstinatum benè merendi studium meum non improbari intelligam, ac potissimùm, ut Responsi, jussu Regio publicè dati, vicissim compos reddar, ingens me fecisse operæ pretium arbitrabor. Faxit Deus, ut conatus & vota nostra prosperè cedant,* REGI REIPUBLICÆ NOBIS; *seu ut brevius eloquar,* REGI: *in quo &* RESPUBLICA & NOS *sumus.*

Scrib. XX *Decemb. Anni exeuntis* M DC XXXIV. *post cujus decursum sequentes multos Illmæ. Cels. Væ. felicissimos & solidâ restitutæ Pacis gloriâ insignes precor.*

Ad
SACRAM REGIAM MAIESTATEM
Urbem intrantem
COMPELLATIO SENATUS.

SACRA AC SERENISSIMA REGIA MAIESTAS
AC DOMINE, DOMINE CLEMENTISSIME.

Elicissimus Sac. Ræ. Mtis. Væ. in Urbem hanc adventus tantam affert omnibus lætitiam, ut gratiorem auspicatioremvé Patriæ nostræ illuxisse diem nemo unquam meminerit. Hinc effusa populi gestientis turba, ceu ad beneficum & salutare sidus terris affulgens, certatim concurrit undiquè; omnis ætatis, sexus, & conditionis homines, inexplebili voluptatis sensu affecti, iucundissimo aspectu frui satagunt; omnia plausibus, iubilis & faustis acclamationibus circumquaque personant; ipsa à solo divelli Urbs, si rerum natura pateretur, & in occursum venire parata, publica effervescentis gaudij insolentia exultat; Civitas universa, rerum gestarum magnitudine attonita, quem Principem salutavit antea, quacunque Fortuna maiorem, nunc Regem veneratur, supra omnem humanæ sortis gloriam positum, hostibus formidabilem, amicis delectabilem, suis desiderabilem, cunctis admirabilem.

Senatus Civitatis, quem præsentia Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ, Domini nostri clementissimi, summè recreat, & in spem melioris fortunæ erigit, devotissimis animis præstò est, & nuperos bellorum successus, ipsa ferè expectatione & consilijs humanis feliciores; tùm hunc ipsum á partis triumphis & redintegratâ pace, Urbis ingressum gratulatur: verum ita, ut pietatis affectus vocem simul & vota superet.

Agnoscit divini Numinis beneficium, quo MOSCORUM perfidia nullum nisi in Regali gratia refugium reliquum habuit; quo TURCARUM tyrannis sola adventus Regii fama profligata est: quo BARBARORUM furor, in propriam præceps perniciem, & violati fœderis sanctitas exitiale in authores sceleris supplicium convertit. Agnoscit etiam Regiarum virtutum splendorem, qui magnanimitate in periculis, prudentia in consiliis, celeritate in actionibus, constantia in molestiis, dexteritate in negotiis, moderatione in victoriis clarissimè emicuit; qui in summo dignitatis ac potentiæ fastigio Fortitudini & Clementiæ palmam ambiguam fecit.

Proinde gratias agit immortales supremo rerum Arbitro & Rectori Deo, quod Sacram Regiam Maiestatem Vestram, post suscepta confectaque pro communi salute bella, initijs aspera, progressu gloriosa, exitu salutaria, spretis longorum itinerum tædiis, auspicatò reducem, non modò salvam & incolumem, sed trophæis & laureis inclytam, hodierna lux conspiciendam præbuit. Gratias quoque humilimas agit Maiestati Vestræ Regiæ, quod, dum in obeundis ditionibus suis Terrarum Prussiæ occupatur, in ade-

unda

unda pariter Urbe, fidelitatis obſequio nulli ſecunda, paternæ clementiæ & benignitatis inæſtimabilis documentum dedit; nec luctu domeſtico fraterni funeris, Principis nuper florentiſsimi, (quo Fati iniquitas feſtivitati recentis gaudij obſtrepere voluit) cæpta Regiæ ſolicitudinis curricula atque Honoris ornamenta, aut publicæ hilaritatis ſtudia interrumpi paſſa eſt: Quæ ut perpetua nobis ſint, nec unquam noxiæ viciſsitudini obnoxia, ſed acceſsione novi trophæi & ſecuturæ tranquillitatis adoreâ cumulatiora obtingāt, ex intimis pectorum penetralibus Senatus præſens exoptat. Atque hoc unicum ad felicitatis perfectionē poſſe adiungi ratus, haud dubiè ante calamitates bellicas, iniuriasque varias, brevi temporis intercapedine, vel levi opinionis diſcrimine, apertæ tantùm hoſtilitatis impetu diſtinctas, domi foriſque, ideò perferendas fuiſſe exiſtimat, ut auſpiciis demum Sacræ Regiæ Veſtræ Maieſtatis optatâ ac ſuæ ſolius gloriæ cælitus reſervata Pace & Concordia tuti perfruamur.

Qua boni ominis fiducia ſe ſuaque omnia, fortunas & vitæ commoda, iura ac libertates, & quicquid ſub Sole charum poſsidet, Sacræ Regiæ Maieſtati Veſtræ, Domino noſtro clementiſsimo, in cuius æquanimitate & regnandi Iuſtitiâ firmiſsimum ſalutis ſuæ præſidium tenet, Civitas hæc libenter committit: quæ uti hactenus fidelium ſubditorum partes modis omnibus implere ſtuduit, ita poſthac enitetur ſedulò, ne vel à rectè faciendi propoſito deflexiſſe uſpiam, vel Fidei inconcuſſæ integritatem & æternæ Conſtantiæ decus, Bonis omnibus probatum, cum Famæ opprobrio deſeruiſſe videatur.

Iam verò ad conteſtandam uberiùs humilimæ ſubiectionis ſuæ promtitudinem, & perennem in Reges ſuos obſervantiam, claves portarum Civitatis huius Sacræ Regiæ Maieſtati Veſtræ ſubmiſſo venerationis cultu Senatus offert: certò ſibi perſvadens, nullam aliam benè beateque vivendi rationem nobis conſtare poſſe, quàm ſub pio felicique Regiæ Maieſtatis Veſtræ regimine. Cui ut deinceps proſpera quæque & læta ſemper eveniant, ſolenni devotæ mentis voto Sacram Regiam Maieſtatem Veſtram lætus proſequitur:

VIVAT, FLOREAT, IMPERET,
DIU, TRANQVILLE, FELICITER,

REX AUGUSTISSIMUS
TRIUMPHATOR INVICTISSIMUS
SOSPITATOR GLORIOSISSIMUS.

Reſpon-

RESPONSUM
Nomine Sacræ Regiæ Majestatis
ab Illustrissimo
Domino Cancellario Regni datum.

NIhil aliud Sacra Regia Majestas & sperare & expectare potuit à fidelissimâ hac Civitate, nisi eam constantis fidei debitaque subjectionis testificationem, quam non tantùm verbis sed factis exprimunt: ea vota, quæ pro salute & incolumitate Sacræ Regiæ Majestatis concipiunt, easque felicissimorum Sacræ Regiæ Majestatis successuum faustas & Spectabilis Senatus & universi populi in occursum S^e. R^æ. M. effusi comprecationes, quibus advenientem in hanc Civitatem Sacram Regiam Majestatem, trophæaque pacis ex Septentrione & Oriente in eandem inferentem, veluti benignum quoddam sydus excipiunt. Id enim & Majorum vestrorum à primævâ eaque spontaneâ Serenissimis Regibus Poloniæ subjectione, intemerata erga Divos Prædecessores Sacræ Regiæ Majestatis fides; id periculorum quorumvis in gravioribus casibus contemptus; id privatarum etiam facultatum salutis publicæ causâ profusio quædam pollicebatur, Civitatem hanc simillimam sibi fore, neque quicquam à Majorum suorum vestigiis recessisse vel recedere velle. Expertus est Serenissimus Divæ memoriæ Sigismundus Tertius, Parens & Prædecessor Sacræ Regiæ Majestatis; spectavit ipsa Sacra Regia Majestas, antequā Regni gubernacula suscepisset, constantem omnibusque occasionibus contestatam fidem vestram, quos neque blandæ & immensæ hostis pollicitationes in partes trahere, neque advenientis ipsius, captarumque vel potius turpiter deditarum vicinarum Civitatum exempla ostentantis, impetus terrere, neque remotior spes succursus aliquâ ratione à fide officioque avocare potuit.

Quæ omnia uti gratissimâ recordatione Sacra Regia Majestas recolit, ita gratissimo quoque ea, quæ nunc Sacræ Regiæ Majestati a vobis præstantur, tanquam ex candido sinceroque profecta affectu, excipit animo.

Et ea quidem, quæ per Sacram Regiam Majestatem in præteritis hisce expeditionibus, boni publici causâ, acta & gesta sunt, quæve per vos sunt

sunt commemorata, Sacra Regia Majestas Domino Deo Exercituum, qui magnam hanc fecit virtutem, accepta refert, ejusque clementiæ ac benignitati adscribit, ac Divinam ipsius Majestatem precatur, ut eam felicitatem, quam largita est in reprimendis diversorum hostium conatibus, eandem quoque contra reliquos Reipublicæ istius hostes largiri votaque vestra rata habere velit.

Cæterum Sacra Regia Majestas Spectabili Senatui totiq; Civitati gratiam ac benignitatem suam Regiam defert, protectionemque in conservandis illorum juribus & privilegiis pollicetur, certò sibi persuadendo, & Spectabilem Senatum & universam Civitatem in constanti semper fide erga Sacram Regiam Majestatem & Rempublicā permansuram, omniaque bonorum & fidelium subditorum tàm pacis tempore, quam undequaque Regia Majestas restitutam cupit, quàm etiam belli, si pervicacia hostium eò invitam Regiam Majestatem traxerit, officia expleturam.

Claves Portarum Civitatis, quas in signum suæ Sacræ Regiæ Majestati subjectionis tradunt, easdem illis Sacra Regia Majestas restituit, constanti earundem fidei integrisque mentibus & portas & securitatem suam committendo.

citũum,
ntiæ ac
ut eam
n cona-
largiri

ivitati
in con-
persua-
nstanti
erman-
mpore,
m belli,
officia

e Ma-
s resti-
securi-

